

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

29 noiembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție
Completul de judecată, în componența:

Președinte – Țurcan Anatolie,
Judecători – Daguța Sergiu și Mânăscută Igor,

examinând admisibilitatea recursului declarat de avocata Chiriac Stela, în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 13 decembrie 2022, în cauza penală în privința inculpatului

Chizîm Marcel xxxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 09.09.2020 – 07.04.2022;

Instanța de apel: 28.04.2022 – 13.12.2022;

Instanța de recurs: 09.03.2023 – 29.11.2023.

Asupra recursului menționat, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătorei Drochia, sediul Central din 07 aprilie 2022, Chizîm Marcel a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.186 alin.(2) lit. c), d) Cod penal, la 180 ore muncă neremunerată în folosul comunității și art.186 alin.(2) lit. c), d) Cod penal, la 180 ore muncă neremunerată în folosul comunității.

În temeiul art.84 alin.(1) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 240 ore muncă neremunerată în folosul comunității.

S-a dispus încasarea prejudiciului material, din contul inculpatului, în beneficiul lui Grigoraș Oleg în sumă de 4 200 lei și Iazu Natalia în sumă de 6 000 lei.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat că, în perioada 01 octombrie 2019 – 18 octombrie 2019, inculpatul Chizîm Marcel, având scopul sustragerii bunurilor altei persoane, a pătruns în interiorul automobilului de model „GAZELI”, fără număr de înmatriculare, de unde a sustras tainic un casetofon auto de model „JVC” la prețul de 400 lei, un set de chei cu prețul de 1 600 lei și în automobilul de model „Volga”, cu n.î. xxxxx 671, de unde a sustras un casetofon auto de model „PIONEER” la prețul de 500 lei și un

casetofon auto de model necunoscut cu prețul de 200 lei, ambele automobile aparținând lui Grigoraș Oleg, fiind parcate în drum lângă gospodăria victimei amplasată în xxxxxx, xxxxxx.

De asemenea, Chizîm Marcel a pătruns în gospodăria lui Grigoraș Oleg, de unde din interiorul a trei automobile de model „Volga”, fără numere de înmatriculare și din interiorul unui automobil de model „Moskvici”, fără numere de înmatriculare, a sustras tainic patru casetofone auto de modele necunoscute, cu prețul fiecăruia de 200 lei, cu care a dispărut de la fața locului, cauzându-i astfel proprietarului un prejudiciu material considerabil în sumă totală de 4 200 lei.

Tot el, la data de 11 ianuarie 2021, în jurul orei 17.15, fiind sub influența băuturilor alcoolice, având scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admitând în mod conștient survenirea acestora, acționând prin intenție directă îndreptată la atingerea scopului său, ilegal, prin acces liber (folosindu-se de faptul că poarta de la intrare în curtea gospodăriei nu era încuiată), a pătruns în casa de locuit care aparține părții vătămate Iazu Natalia, situată în xxxxxx, xxxxxx și, din interior, a sustras bani în sumă de 1 000 lei, un telefon mobil de model „Lenovo” la preț de 2 000 lei ; un DVD de model „Eurostar” cu costul de 1 000 lei , două pachete cu haine pentru copii în care se aflau - pantaloni, pulovere, costume, lenjerie intimă, ciorapi, la preț total de 3 000 lei și produse alimentare după cum urmează: 3 pachete cu orez, în total 3 kg., cu costul de 25 lei pentru un kg., în total 75 lei, 3 pachete cu hrișcă în cantitate de 3 kg., cu costul de 25 lei pentru un kg., în total 75 lei, 3 pachete cu paste cu costul de 30 lei pentru un pachet, în total 90 lei, 3 kg. cartofi cu costul de 3,50 lei pentru un kg., în total 10,50 le , 2 kg, de ceapă cu costul total de 7 lei , un borcan cu tomat, cu volumul de 0,600 kg., costul de 30 lei, un pachet cu mazăre cu volumul 1 kg., costul de 10 lei, astfel cauzându-i părții vătămate o daună materială în proporții considerabile, în sumă totală de 7 294 lei.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, prima instanța a considerat ca fiind dovedită pe deplin vinovăția inculpatului și i-a încadrat acțiunile în baza art.186 alin.(2) lit. c), d) Cod penal - furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane (furt), săvârșită prin pătrundere în locuință, cu cauzarea de daune considerabile și art.186 alin.(2) lit. c), d) Cod penal, ca furtul, adică acțiunile intenționate de sustragere a bunurilor altei persoane, săvârșit prin pătrundere în locuință, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

La stabilirea pedepsei, instanța de fond a ținut cont de prevederile art.art.7, 61, 75 Cod penal, că se caracterizează satisfăcător, este de acord să repare prejudiciul material cauzat, că nu au fost stabilite circumstanțe agravante, cele atenuante fiind recunoașterea vinovăției și căința sinceră, concluzionând că corectarea și reeducarea acestuia este posibilă cu aplicarea unei pedepse nonprivative de libertate.

Totodată, a fost respinsă cererea apărării privind aplicarea Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24.12.2021 în privința inculpatului, deoarece acesta cade sub incidența interdicției prevăzută la art.6 alin.(1) lit. h) al legii menționate, potrivit căruia amnistia nu se aplică persoanei în privința căreia a fost înlăturată anterior răspunderea penală, de trei sau mai multe ori, în temeiul împăcării părților conform prevederilor art.109 Cod penal.

3. Procurorul a declarat apel, solicitând casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi

hotărâri prin care inculpatul să fie condamnat în baza art.186 alin.(2) lit. c), d) Cod penal, la 4 luni închisoare și art.186 alin.(2) lit. c), d) Cod penal, la 4 luni închisoare, iar conform art.84 alin.(1) Cod penal, a-i fi stabilită pedeapsă definitivă de 6 luni închisoare.

În motivarea apelului a invocat că, deși instanța de fond just a stabilit circumstanțele cauzei penale și a apreciat probele administrate, corect calificând faptele inculpatului în baza art.186 alin.(2) lit. c), d) Cod penal, însă i-a aplicat acestuia o pedeapsă prea blândă.

Din conținutul art.75 Cod penal rezultă că persoanei culpabile i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea Specială și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții Generale a Codului Penal, iar la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată urmează să țină cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei, care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, inculpatul a fost anterior a fost tras la răspundere penală pentru comiterea unor infracțiuni similare și anume, a fost condamnat: prin sentința Judecătorei Drochia din 17.12.2002 în baza art.art.119, 121 Cod penal (1961) la 11 ani închisoare; prin sentința Judecătorei Drochia din 08.10.2010 în baza art.186 alin.(2) lit. d) Cod penal, la 3 ani închisoare; prin sentința Judecătorei Drochia din 12.10.2015 în baza art.179 alin.(1), 90 Cod penal, la 1 an închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe termen de 1 an; prin sentința Judecătorei Drochia din 04.12.2018 în baza art.186 alin.(2) lit. c), d), 90 Cod penal la 2 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de 1 an.

În concluzie, a considerat că, săvârșirea anterioară a infracțiunilor, caracterizează inculpatul din punct de vedere negativ, existând riscul ca acesta să comită din nou infracțiuni, circumstanțe ce determină aplicarea pedepsei cu detenție.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 13 decembrie 2022, apelul a fost admis, casată sentința în latura pedepsei și pronunțată o nouă hotărâre, după cum urmează:

Chizîm Marcel se consideră condamnat în baza art.art.186 alin.(2) lit. c), d) și 186 alin.(2) lit. c), d) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa în baza art.186 alin.(2) lit. c), d) Cod penal - 4 luni închisoare și în baza art.186 alin.(2) lit. c), d) Cod penal - 4 luni închisoare.

Potrivit art.84 alin.(1) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 6 luni închisoare, în penitenciar de tip semiînchis, cu executarea începând din 13.12.2022.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a reținut că, prima instanță a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar tuturor, în ansamblu - din punct de vedere al coroborării, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului, just încadrând acțiunile inculpatului în baza art.186 alin.(2) lit. c), d) și 186 alin.(2) lit. c), d) Cod penal.

Totodată, ținând cont de argumentele menționate în apel referitor la blândețea pedepsei, a constatat că instanța de fond, la stabilirea pedepsei inculpatului, nu a acordat deplină eficiență prevederilor art.art.2, 7, 61, 75 -78 Cod penal, circumstanțelor cauzei și

personalității acestuia, pedeapsa cu muncă neremunerată în folosul comunității fiind disproporțională în raport cu împrejurările cauzei.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal în baza căruia este condamnat inculpatul.

Pedeapsa este echitabilă când impune persoanei vinovate lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiunea comisă. Pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către persoana vinovată, precum și de alte persoane.

Deci, la stabilirea pedepsei, instanța de apel a ținut cont de prevederile art.art.2, 7, 61, 75-78 Cod penal, inclusiv că inculpatul a comis două infracțiuni mai puțin grave, de motivul și scopul acestora, că acesta anterior a fost condamnat, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, de prezenta circumstanței atenuante - căința sinceră, cea agravantă fiind săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiune similară sau pentru alte fapte care au relevanță pentru cauză, precum și faptul că a contribuit la examinarea cauzei penale prin recunoașterea vinei, însă nu a reparat prejudiciul material cauzat părților vătămate.

Astfel, în condițiile în care, inculpatul nu și-a făcut concluziile necesare, nu a pășit pe calea corectării și reeducării, dar a sfidat din nou legile statului și a comis cu intenție noi infracțiuni mai puțin grave, precum și s-a eschivat de la instanța de judecată, fiind dispusă aducerea silită, corectarea lui poate avea loc doar în condițiile stabilirii unei pedepse de închisoarea, cu executare reală.

5. Avocata Chiriac Stela, în numele inculpatului, invocând temeiurile prevăzute la art.427 alin.(1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, contestă decizia instanței de apel și solicită casarea acesteia, cu menținerea sentinței instanței de fond.

În motivarea recursului invocă:

- instanța de fond corect i-a aplicat inculpatului pedeapsa cu muncă neremunerată în folosul comunității, având în vedere lipsa circumstanțelor atenuante și personalitatea acestuia, soluția în latura pedepsei fiind una motivată și întemeiată, la stabilirea căreia a ținut cont de art.75 Cod penal, caracterul și gradul de pericol al infracțiunilor comise;

- pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către persoana vinovată, precum și de alte persoane. O pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit;

- la stabilirea pedepsei, instanța de apel nu a ținut cont în deplină măsură de prevederile art.art.2, 7, 61, 75-78 Cod penal, precum și de faptul că inculpatul nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, a contribuit la examinarea cauzei prin recunoașterea vinei, ca circumstanță atenuantă fiind reținută căința sinceră.

6. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință asupra recursului declarat, menționând că pedeapsa aplicată

inculpatului este echitabilă, iar recursul urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale.

7. Examinând admisibilitatea recursului, în raport cu materialele cauzei, completul de judecată concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil.

În conformitate cu art.432 alin.(2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în baza materialelor din dosar, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art.424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute la art.427 Cod de procedură penală invocate în recurs.

Reieșind din conținutul recursului declarat, completul de judecată reține că, titularul acestuia critică decizia instanței de apel, invocând temeiurile pentru recurs prevăzute la art.427 alin.(1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, în esență, nefiind de acord cu aplicarea pedepsei cu închisoarea, optând pentru menținerea sentinței instanței de fond prin care inculpatului i-a fost stabilită pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, fiind incident temeiul de casare prevăzut la art.427 alin.(1) pct. 10) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Verificând alegațiile recurentului, în raport cu actele cauzei, completul de judecată conchide că, acestea sunt neîntemeiate, or, la stabilirea pedepsei inculpatului, instanța de apel a respectat prevederile legale, adoptând o soluție corectă și întemeiată.

În acest context, instanța de recurs menționează că, prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Conform prevederilor art.61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni din partea ultimului, cât și a altor persoane.

Totodată, potrivit art.75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a acestuia. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei, care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

În acest context, completul de judecată consideră, că la aplicarea pedepsei inculpatului, instanța de apel a acordat deplină eficiență prevederilor art.art.7, 16, 61, 75-78 Cod penal, ținând cont și de faptul că acesta a comis cu intenție două infracțiuni mai puțin grave, nu a reparat prejudiciul material cauzat părților vătămate, precum și de prezența circumstanței agravante - săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiune similară sau pentru alte fapte care au relevanță pentru cauză, acesta anterior fiind condamnat la pedeapsă cu închisoarea, inclusiv pentru comiterea infracțiunilor similare.

Completul de judecată apreciază drept întemeiate concluziile instanței de apel – că, personalitatea inculpatului demonstrează că este o persoană predispusă la comiterea infracțiunilor și lezarea valorilor sociale ocrotite de legea penală, iar circumstanțele în care acesta a fost sancționat anterior, inclusiv cu închisoarea, demonstrează că pedepsele aplicate nu au avut efectul scontat și nu l-au determinat să-și corecteze comportamentul, fiind inoportună aplicarea unei pedepse non privative de libertate.

Totodată, în raport cu argumentele recurentului că, instanța de apel nu a luat în considerație, la aplicarea pedepsei, că inculpatul a comis infracțiuni mai puțin grave și s-a căit sincer, nu se află la evidența medicul narcolog sau psihiatru, a contribuit la examinarea cauzei penale prin recunoașterea vinei, se atestă că anume aceste circumstanțe au permis stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 6 luni închisoare, care corespunde scopului de corectare și reeducare prevăzut de art.61 Cod penal și va duce la formarea unei atitudini pozitive a acestuia față de ordinea de drept, regulile de conviețuire socială și principiile morale.

Astfel, instanța de recurs respinge ca fiind neîntemeiate argumentele privind menținerea cu muncă neremunerată în folosul comunității, or, pedeapsa este echitabilă când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite.

Pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, cât și de alte persoane.

Prin urmare, completul de judecată conchide că, pentru a convinge inculpatul în necesitatea respectării ordinii de drept și a normelor morale, este oportună stabilirea pedepsei cu închisoare.

Mai mult, se reține că, pentru motivele invocate în recursul de pe rol, se regăsesc argumente plauzibile în decizia instanței de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (pct.4. din decizie), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei.

Suplimentar, analizând textul deciziei atacate (f.d.43-50, Vol. III) în raport cu motivele invocate de recurent, completul de judecată atestă că, instanța de apel s-a expus argumentat și motivat, bazându-și just soluția din decizie, iar instanța de recurs ordinar, în virtutea corectitudinii acestei motivări, pentru a evita repetări inutile, o acceptă și o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct.37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art.6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeleș ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct.61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea

motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că, instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, inculpatului fiindu-i aplicată o pedeapsă individualizată conform prevederilor legale.

În consecință, raportând situația reținută în cauză la prevederile art.432 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs nu constată prezența erorilor de drept ce ar genera casarea hotărârii atacate, și, prin urmare, se impune soluția inadmisibilității recursului declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În corespundere cu art.432 alin.(1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Inadmisibilitatea recursului declarat de avocata Chiriac Stela, în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 13 decembrie 2022, în cauza penală în privința inculpatului *Chizîm Marcel xxxxxx*, deoarece este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Daguța Sergiu

Mânăscuță Igor